

5 gr. SŁOWO 5 gr. CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: II-ga Aleja Nr. 32. Tel.

Redakcja czynna cały dzień.

REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 17—12.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA Z ODNOSZENIEM DO DOMU LUB WYSYŁKĄ POCZTOWĄ ZŁ. 1.50.

Rok III.

Sobota, 13-go maja 1933 roku.

Nr. 109.

Na granicy honoru i morderstwa.

Toczący się w Warszawie proces o zabójstwo ś.p. Jankowskiego przez mjr. Stawińskiego w luksusowym lokalu dancinowym w Winiarni Ziemiańskiej nakazuje przeprowadzenie reformy pojęć o honorze i o t. zw. „honorowej reakcji”.

Po procesie Gorgonowej, w której przewód sądowy obnażył zbrukana moralność i obyczajność, jako pryzmat atmosfery przeciętnej rodziny i po procesie inż. Ruszczyńskiego, będącym wyrazem bezprzykładnego rabunku mienia społecznego przez wyzbyte skrupułów wszelakich jednostki — proces mjr. Stawińskiego traktowany być musi jako przerażający przejaw życia powojennego naszej zbiorowości społecznej, skażonej ciężkimi warunkami bytowania.

Tłem morderstwa, dokonanego przy dźwiękach orkiestry dancinowej na osobie ś.p. Jankowskiego jest fałszywe pojęcie o honorze i znamienne przewrażliwienie jednostek na tym punkcie.

Bohaterem tego procesu jest wyższy oficer. Przewód sądowy rzuca światło na życie rodzinne zabójcy, który „w obronie swego honoru” nie zawahał się pozbawić życia człowieka. Zabójca jest człowiekiem żonatym, nie stroni od zabaw i rozrywek, uczęszcza do lokali dancinowych w towarzystwie panią, z którą zna się od nie dawna i z którą jest na „ty”. Ta jego przyjaciółka jest zarazem przyjaciółką jego żony, co nie przeszkadza, by żona nie знаła stosunku jaki łączy jej męża z przyjaciółką. Zresztą bywa ją razem w nocnych lokalach i bawią się razem. To wszystko nie koliduje jednak z pojęciem honoru, etyki, moralności.

Podczas gdy zabójca tańczy ze swą żoną, do chwilowo samotnej jego przyjaciółki podchodzi człowiek obcy, ale gość lokalu dancinowego i prosi ją do tańca. Przyjaciel jej reaguje i po krótkiej wymianie słów policzkuje swą przysłą ofiarę. Policzkuje tak, że dyrygent orkiestry słyszy odgłos tego policzka. Tak mu nakazuje jego pojęcie o „honorze”. Spoliczkowany odchodzi, by wrócić z wizytówką. I jemu nakazuje tak uczynić, jego pojęcie o honorze. Został przecież publicznie spoliczkowany. Zabójca odrzuca wizytówkę, strącając ją na podłogę. Spoliczkowany po namyśle dwoma palcami, lekko uderza w policzek tego, który dwukrotnie go znieważył. Uderza i czeka. Zabójca jest bez broni — jego rewolwer znajduje się w mufce jego przyjaciółki.

— Daj mi broń!

— Jerzyku, ten pan nie obraził mnie przecież.
To strzępek rozmowy zasłyszany już po fakcie pierwszego spoliczkowania ofiary mordu.

Teraz spoliczkowany zabójca, chwytając mufkę swej przyjaciółki, wydobywa rewolwer, repetuje go, przystawia do głowy swej ofiary — huk wystrzału — trup pada na podłogę. Honorowi stało się zadość.

Jesteśmy dalecy od przesądzania tej sprawy, a tem mniej od wysnuwania wniosków jakichkolwiek co do samego procesu. Chodzi nam wyłącznie

o pojęcie honoru. Społeczeństwo musi się nad tem zagadnieniem zastanowić i odpowiedzieć na pytanie: czy zwykła awantura w lokalu może być podciągnięta pod termin rozprawy honorowej, przepłaconej ofiarą życia człowieka, którego zamordowano i śmiercią moralną człowieka, który za morderstwo skazany będzie na długoterminowe więzienie.

A kobieta! Być może uczciwa, mimo zaprzysiężenia się z mężem przyjaciółki. I mimo to, że jednocześnie była narzeczoną innego człowieka i że równocześnie przyjęła oświadczenie innego jeszcze mężczyzny żonatego i oica dwojga dzieci... Być może, ale... Nie może istnieć podobny kodeks honorowy.

Entuzjastyczne powitanie kpt. Skarzyńskiego w Rio de Janeiro.

RIO DE JANEIRO. Wobec zmiany warunków atmosferycznych kpt. Skarzyński wczoraj o godz. 10.45 rano według czasu środkowo europejskiego wystartował z Caravellas do Rio de Janeiro. Lot trwał 6 godzin.

O godz. 16.45 według czasu środkowo-europejskiego samolot kpt. Skarzyńskiego opuścił się na lotnisko w Rio de Janeiro.

Wylądowanie nastąpiło tak lekko i płynnie, że wzbudziło podziw zebranych tłumów.

Kpt. Skarzyńskiego powitał poseł polski w Rio de Janeiro, Grabowski,

Odwolanie ambasadora angielskiego z Moskwy.

LONDYN. Ambasador Wielkiej Brytanii w Moskwie sir Esmond Ovey powraca do Moskwy, aby wręczyć listy odwoławcze. Wysłanie na stępcy na stanowisko ambasadora w Moskwie nie jest narazie przewidziane. Ambasada angielska w Moskwie otrzymała od Foreign Office kategoryczny zakaz uczestniczenia w jakich

BARBARZYNCY.

W ub. środę około północy odbyło się na placu Operowym zapowiedziane spalanie pierwszej partji książek autorów, znajdujących się na „czarnej liście” hitlerowców. Na oświetlonym reflektorami placu ułożono stos, złożony z około 20 tysięcy książek. Dookoła stosu zebrały się tłumy publiczności. Po wykładzie inauguracyjnym profesora „pedagogiki politycznej” na uniwersytecie berlińskim, Baumlera, który mówił o znaczeniu służby wojskowej i konieczności nawiązania przez

HOŁD DZIATWY SZKOLNEJ DLA P. PREZYDENTA.

WARSZAWA. Wczoraj przybyła na Zamek diatwa ze szkół powszechnych rady szkolnej m. st. Warszawy dla złożenia hołdu Panu Prezydentowi Rzplitej.

Do zgromadzonej diatwy na dziedzińcu zamkowym wyszedł Pan Prezydent w otoczeniu członków domu wojskowego i cywilnego. Dzieci od-

POŻEGNANIE PREMERA PRYSTORA.

WARSZAWA. Wczoraj o godz. 11 przed południem nastąpiło w prezydium Rady Ministrów uroczyste pożegnanie ustępującego premiera p. Aleksandra Prystora.

W wielkiej sali prezydium zebrał się wszyscy urzędnicy, w imieniu których wygłosił przemówienie podsekretarz stanu p. Lechnicki, żegnając ustępującego premiera w bardzo serdecznych słowach.

Przemówił następnie p. premier Prystor z widocznym wzruszeniem żegnając urzędników.

W chwilę potem odbyło się pożegnanie ustępującego podsekretarza stanu p. Nakoniecznikoffa-Klukowskiego,

który objął tekę rolnictwa i reform rolnych.

Około godz. 11 przybył do gmachu prezydium Rady Ministrów nowomianowany premier p. Janusz Jędrzejewicz i po krótkiej konferencji z ustępującym premierem p. Prystorem objął urządowanie.

O godz. 11.30 w wielkiej sali prezydium odbyło się powitanie nowego premiera. W imieniu personelu urzędniczego powitał go p. wiceminister Lechnicki.

W odpowiedzi p. premier Jędrzejewicz podniósł owocne wysiłki pracy dla dobra państwa swego poprzednika p. premiera Prystora i oświadczył, że zadaniem jego i jego gabinetu będzie kontynuowanie prac, prowadzonych przez gabinet p. premiera Prystora.

Czy pijeś już ANANAS?

stwa Rolnictwa nowomianowany minister Nakoniecznikoff-Klukowski i po powitaniu przez wiceministra Karwackiego objął urządowanie.

POS SIEDLECKI — PODSEK. STANU W PREZYDJUM RADY MINISTRÓW

WARSZAWA. Na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów ma być zatwierdzona sprawa nominacji pos. Krzysztofa Siedleckiego na podsekretarza stanu w Prezydium Rady Ministrów. Poseł Siedlecki zajmowałby się w Prezydium sprawami polityczno-administracyjnymi.

Na opuszczone przez posła Siedleckiego stanowisko sekretarza generalnego BBWR. powołany zostanie prawdopodobnie pos. Brzek Osiński.

NOWY MARSZ NA WASZYNGTON.

WASZYNGTON. Wczoraj wkroczyła do Waszyngtonu pierwsza partja weteranów wojennych, zarządzających nowy „marsz na Waszyngton” dla poparcia swych żądań wypłaty bonów inwalidzkich i rent za udział w wojnie. Do miasta wkroczyło 2,000 ludzi, którzy zachowują się spokojnie.

W najbliższych dniach spodziewany jest przymarsz następnej partji weteranów w sile 6,500 ludzi.

Z POBYTU SOWIECKIEJ MISJI HANDLOWEJ.

Sowiecka misja handlowa po jednodniowym pobycie w Łodzi, powróciła do Warszawy. W Łodzi misja sowiecka zwiedziła zakłady włókiennicze Scheiblera i Grohmana, fabrykę wyrobów wełnianych Barcińskiego, oraz zakłady Sp. Akc. Johna.

Wczoraj goście sowieccy zwiedzili fabrykę Warszawskiej Spółki Budowy Parowozów, zakłady mechaniczne Lilpopy oraz Stow. Mechaników Polskich w Pruszkowie.

TAJEMNICZA KRADZIEŻ DOKUMENTÓW Z G. P. U. W MOSKWIE.

WILNO. Na stacji w Niegoreloje funkcjonariusze sowieckiej służby granicznej wraz z agensami GPU, szczegółowo rewidują bagaże cudzoziemców wyjeżdżających z Rosji. Rewizje pozostają w związku z kradzieżą w za-

spiewały hymn narodowy, „Pierwszą brygadę” oraz kilka piosenek ludowych. Pan Prezydent pozostał z diatwą przez dłuższą chwilę.

NOWY MINISTER ROLNICTWA OBJĄŁ URZĘDOWANIE.

WARSZAWA. Wczoraj o godz. 12, w sali Marmurowej Ministerstwa Rolnictwa odbyło się pożegnanie ustępującego min. Ludkiewicza.

O godz. 13 przybył do Minister-

Nie będzie strajku głodowego.

Zarobki robotników fabryk jutowych znów uległy obniżce.

Jak już pokrótce donosiliśmy, strajk w częstochowskim przemyśle jutowym został wczoraj zlikwidowany po dwudniowej konferencji w Min. Pracy i Opieki Społecznej.

Mimo, że już o godz. 5 rano nadeszła z Warszawy wiadomość, o likwidacji zatargu i przedstawiciele poszczególnych związków, biorący udział w konferencji, wezwali strajkujących do przerwania strajku, okupacja trwała w „Warcie“ i „Gnaszynie“ do godz. 14, zaś w fabryce „Stradom“ do godz. 18.

Wśród robotników panowało wielkie wzburzenie wskutek podpisania umowy z obniżką płac od 6 i pół do 10 proc. i zamierzali rozpocząć już głodówkę.

„Gorące przyjęcie“ spotkało w fabrykach „Warta“ i „Stradom“ pp. Cardiniego z Ch. D. i Dąbrowskiego z P.P.S. Pp. Cardini i Dąbrowski urządzili wiece w wymienionych fabrykach, przedstawiając osiągnięte przez siebie sukcesy, co wywołało niesły-

chane wzburzenie wśród strajkujących. Tylko szybka ucieczka uratowała obu „obrońców robotników“ przed dotkliwym poturbowaniem.

Zawarta w wyniku 2 dniowych pertraktacji umowa zbiorowa przewiduje, że płace w przemyśle jutowym obniżone zostaną, w stosunku do cennika z r. 1928, o 6 i pół do 10 proc., zaś płace dniówkowe poniżej 4 złotych dziennie nie ulegną zmianie. Tak samo płace w dziale przemysłu lnianego pozostają bez zmiany.

Jak się dowiadujemy, przeciwko tak znacznej obniżce płac wystąpili ostro na konferencji przedstawiciele Związku Związku Zawodowych, lecz natralili na sprzeciw ze strony przedstawicieli Ch. D. i P.P.S., którzy postanowili umowę zbiorową na wyżej wymienionych warunkach podpisać. Nie chcąc zrywać konferencji, przedstawiciele Z.Z.Z. zmuszeni byli również położyć swe podpisy pod nową umowę. Dziś w sobotę fabryki są nieczynne. Praca normalna rozpocznie się dopiero od poniedziałku.

Także obrońcy.

Na temat strajku w fabrykach jutowych w Częstochowie rozpisano się coś nie coś i jedyne piśmidelko endeckie, które najuporczywiej propaguje zebranie na swój fundusz prasowy wśród swych bezimiennych „sympatyków“.

I endecy zatroszczyli się nareszcie o los nieszczęsnego robotnika. Wprawdzie już po fakcie, gdy robotnik uległ terrorowi kapitalistów, stanowiących trzon ideowy t. zw. „oboza narodowego“ naszej rodzimej endecji. Teraz dopiero żałują robotnika i boleją nad jego nędznymi zarobkami. Ale w mo-

mentach walki milczeli dyskretnie, bojąc się narazić swym możliwym międzynarodowym kapitalistycznym panom, którym nie od dziś wysługują się lokajsko i nie bezinteresownie.

Panowie endecy, nie troszczcie się o robotnika, bo on was zna najlepiej i wyraz swej pogardy dał właśnie w dzień likwidacji strajku, wyrzucając z wieców waszego posta p. Cardiniego. Robotnik nie pójdzie już na lep waszych słodkich słówek — zbyt wiele doznał zawodów i zbyt często był przez was sprzedawany.

Wojna przyszłości będzie wojną sprzętu. Dobry i liczny sprzęt lotniczy zdecyduje o zwycięstwie.

Eksmiłowany krawiec powodem burzliwej demonstracji lokatorów.

Kamienicznikowi wybito wszystkie szyby.

Widownią skandalicznego zajścia była onegdaj ulica Ogrodowa.

W domu Nr. 7 zamieszkiwał w nędznej izdebce w suterynie, ubogi krawiec, Szwinkelstein, mający na utrzymaniu rodzinę, złożoną z żony i pięciorga drobnych dzieci. Szwinkelstein zalegał z zapłatą komornego w wysokości około 100 zł.

Właściciel domu, Moszek i Jasek Szmulewicz, znany ze swych ciągłych utarczek z lokatorami, uzyskał eksmisję na Szwinkelsteina.

Wczoraj przybył do suteryny, gdzie Szwinkelstein zamieszkiwał, komornik sądowy, p. Solarczyk, który przeprowadził eksmisję nieszczęśliwego krawca z zajmowanej izdebki.

Po odejściu komornika zebrał się na podwórzu wszyscy lokatorzy tego domu oraz sąsiednich, którzy rzeczy Szwinkelsteina wstawili z powrotem do izdebki i skłonili rodzinę Szwinkelsteina, by pozostała w mieszkaniu.

Gdy tylko lokatorzy oddalili się, wypadł ze swego mieszkania Szmulewicz ze swymi synami Froimem i Szlamą, córką Srajdą, zięciem Moszkowiczem i służącą i wtargnął do mieszkania Szwinkelsteina, wywleczono go na podwórze i go okrutnie pobito. Nieszczęśliwego wydostali z rąk rozjuszonych Szmulewiczów dopiero lokatorzy domu, którzy usiłowali dokonać samosądu nad znieprawdzonym przez mieszkańców całej ulicy kamienicznikiem i jego rodziną.

Syn Szmulewicza, Froim, sprawdził wkrótce policję, która przystąpiła do oczyszczenia podwórza domu i ulicy, gdzie zebrał się wielki tłum ludzi, oburzonych niesłychanym postępowaniem Szmulewiczów. Przy rozpraszaniu tłumy policja zmuszona była użyć pałek gumowych.

Dzięki interwencji policji Szmule-

wiczowie uniknęli samosądu ukrywając się i zabarykadowawszy w mieszkaniu. Niebawem przypuścili mieszkańcy szturm do mieszkania Szmulewiczów, gdzie wybite zostały prawie wszystkie szyby w oknach. Na bramie domu, która zamknięta została z polecenia policji, demonstracyjnie wypisali mieszkańcy Ogrodowej dużymi literami: „Brama zamknięta z powodu śmierci Szmulewicza“, „Hitler Szmulewicz niech zginie“ i t. p.

Do późnej nocy przed domem Szmulewicza stał tłum ludzi, czekający na ukazanie się któregoś ze Szmulewiczów, by ukarać go za znęcanie się nad biednym krawcem.

Samorzutnie urządzono zbiórkę pieniędzy na wynajęcie mieszkania dla wyeksmiłowanych, którzy już wczoraj znaleźli się pod dachem.

Wycieczka na Targi Katowickie Zarząd Związku Pań Domu komunikuje, iż w dniu 25 i 26 bm. organizuje dwudniową wycieczkę na zjazd pań domu w Katowicach, urozmaiconą zwiedzeniem Targów ze stoiskiem Związku Pań Domu, oraz Chorzowa i innych miejscowości, jak również rautem i przedstawieniem w teatrze. Koszty minimalne, poważne zniżki kolejowe. Uczestniczyć w wycieczce mogą członkinie Związku Pań Domu oraz innych organizacji kobiecych jak również panie i panowie z poza Związku.

Wszelkich informacji udziela i za pisy przyjmuje do dnia 17 bm. kierowniczką wycieczki p. Jadwiga Sikorzyna ul. Dąbrowskiego Nr. 21.

Wszyscy pasażerowie PKP. będą mogli korzystać z wagonów barów. Międzynarodowe Tow. wagonów sypialnych i restauracyjnych uruchomiło w porozumieniu z Min.

Komunikacji na niektórych liniach tak zwane wagony bary, w których ceny potraw są przystępniejsze, niż w zwykłym wagonie restauracyjnym.

W myśl przepisów dostęp do wagonu restauracyjnego lub do wagonu baru dozwolony jest po upływie 10 minut po wyjeździe ze stacji początkowej.

W wagonie restauracyjnym mogą zajmować miejsca podróżni, posiadający bilety I, II i III klasy, przyczem w wagonach barach można zająć miejsce tylko na czas potrzebny do spożycia posiłku.

Przepisy te wchodzi w życie z dniem 15 maja rb.

Czytajcie „Słowo Częstochowskie“.

OBWIESZCZENIE.

Wydział Hipoteczny Sekcji II-iej w Częstochowie obwieszcza, że otwarte zostały postępowania spadkowe po zmarłych:

1) **Tomaszu Machniewskim**, właścicieli nieruchomości w mieście Częstochowie położonej, oznaczonej Nr. hipotecznym 1180 rep. hipot.

2) **Icku Sokolowskim**, właścicieli niepodzielnej połowy nieruchomości w mieście Częstochowie położonej, oznaczonej Nr. hipotecznym 53 rep. hipot.

3) **Wawrzyńcu Garus**, właścicieli niepodzielnej połowy nieruchomości w m. Częstochowie położonej, oznaczonej Nr. hipot 2392 rep. hipot.

Termin zamknięcia tych postępowań spadkowych wyznaczono na dzień 25 lipca 1933 roku, i w tym terminie osoby zainteresowane winny się stawić w kancelarii Wydziału Hipotecznego Sekcji II-iej w Częstochowie dla zgłoszenia swych praw pod skutkami prekluzji.

m. Częstochowa, dnia 9 stycznia 1933 r.
Pisarz Hipoteczny.

Sprostowanie.

W zamieszczonym w Nr 105 „Słowa Częstochowskiego“ ogłoszeniu Wydziału Hipotecznego wkradły się następujące umyłki:

5 wiersz od góry, zamiast właściciela winno być właścicielce i t.d.

17 wiersz zamiast zel winno być vel.

19 wiersz zamiast 35j180 winno być 35/180.

20 wiersz zamiast №№ winno być №, które niniejszem prostujemy.

Z RADOMSKA.

Redakcja i Administracja:
Radomsko, Częstochowska 9.

Redakcja czynna cały dzień.
Redaktor przyjmuje od godz. 13 — 15

Kurs prowadzenia ewidencji ruchu ludności. Staraniem Zw. Pracowników Administracji Gminnej odbył się w sali Rady Miejskiej kurs prowadzenia ewidencji ruchu ludności.

Kurs przeprowadził radca ministerjalny, p. Brodowski, wydawca książki p. t. „Ewidencja ruchu ludności“. Kursu wystuchali sekretarze gmin i ich pomocnicy.

W dniu 10 b. m. odbyło się zebranie Zw. Prac. Adm. Gmin., na którym dyrektor centralnego Związku w Warszawie, poseł Pacholczyk, wygłosił referat n. t. małej ustawy samorządowej, a następnie omówił sprawę aktu alne, wchodzące w zakres pracy sekretarza.

Pozbawiony zegarka. P. Szlenkowi Stanisławowi (Bugaj 8), nieznanemu sprawca skradł z mieszkania jego srebrny kryty zegarek, wart. 180 zł. Policja wszczęła dochodzenie.

Obwieszczenie.

Sąd Grodzki w Radomsku, na zasadzie art. 94 Prawa Wekslowego wzywa posiadacza zaginionego weksla z wystawienia Tomasza Lisa, mieszkańca wsi Krępa, gminy Dobryszycze, powiatu Radomskiego, na zlecenie Marcellego Parowicza, mieszkańca tejże miejscowości, in blanco w 1930 roku na 300 złotych, płatny według zawartej umowy, ażeby w ciągu 60 dni od dnia wydrukowania niniejszego obwieszczenia, zgłosił się do tutejszego Sądu i okazał powyższy weksel, w przeciwnym razie weksel ten zostanie uznany przez Sąd za umorzony. (N. sprawy C. 1954/32).

WYROK NA MAJORA STAWIŃSKIEGO.

WARSZAWA. Major Stawiński uznany został winnym zabójstwa pod wpływem silnego wzruszenia psychicznego i skazany został na 2 lata więzienia.

Znajdziesz szczęście i dobrobyt grając w największej i najszerzej rozpowszechnionej KOLEKTURZE, znanej ze swych największych wygranych

S. HAFFTKA i S. BORZYKOWSKI

Aleja 2-ga (Róg Nowego Rynku). Oddział Warszawska 9. Tel. 9-13.

